

Tvärvetenskaplig konferens om urbana namn

Terhi Ainiala

Professor Staffan Nyström presenterade Astrid Lindgrens Terrass och andra memorialnamn i Stockholm.

TERHI AINIALA

I mitten av augusti ordnades en internationell konferens kring urbana ortnamn med rubriken *Urban place names* i Helsingfors. Symposiet arrangerades av Forskningscentralen för de inhemska språken och huvudarrangörer var Terhi Ainiala och Jani Vuolteenaho som tillsammans koordinerat ett projekt med namnet *Förändringar i namnlandskapet i stadsdelar i Helsingfors med allt större sociolingvistisk variation*. Omkring 60 forskare från Europa, Nordamerika och Mellanöstern deltog i den tvärvetenskapliga konferensen som inspirerade till mångsidiga föredrag och intressanta diskussioner mellan namn- och språkforskare, geografer, historiker, antropologer och stadsplanerare.

På konferensen diskuterades namn på städer, stadsdelar, gator, parker, torg och andra urbana platser ur olika synvinklar. Planeringen av det officiella namnskicket och principerna för planeringen kom upp i många av föredragen. Det här är helt naturligt med tanke på att det i olika stadsmiljöer behövs olika slags namn. I Finland är Esbo ett typexempel på hur man skapar ett fungerande gatunamnsskick i ett tvåspråkigt område. Esbo stads båda namnplanerare Kaija Mallat och Sami Suviranta presenterade den nuvarande rekommendationen enligt vilken artificiella översättningar från ett språk till ett annat bör undvikas, så att till exempel det ursprungliga *Bodom* inte görs om till *Puotinen* på finska.

Gatunamn avspeglar alltid tidens ideal och maktstrukturer. Det här kan noteras i de tidigare socialistländernas gatunamn och speciellt i de så kallade memorialnamnen. I till exempel Riga, Prag, Budapest och Bukarest byttes många namn ut väldigt snabbt i samband med att socialistregimerna föll och numera har de namn som härstammar från den socialistiska eran rensats bort ur stadsbilden.

Det urbana namnförrådet består inte enbart av officiella namn utan också av spontana och inofficiella namn som stadsborna använder. Variationen i namnbruket mellan invånarna i staden kan vara stor. Det är inte helt självklart att per-

soner som flyttat till Helsingfors från andra delar av Finland accepterar gamla och vedertagna slangnamn som infödda helsingforsare använder dagligen. Invandrare kan också använda egna namn på sitt eget språk. I Helsingfors används till exempel *Mogadishu* av de somaliska invandrarna trots att namnet när det introducerades av majoritetsbefolkningen hade en rasistisk underton. Användningen av vissa urbana ortnamn kan alltså vara ett sätt att bygga upp och förstärka sin egen urbana identitet.

Ytterligare information om symposiet:
www.kotus.fi/urbannames2009

Terhi Ainiala är namnforskare vid Forskningscentralen för de inhemska språken.

Strippen

Susanna Karjalainen